

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1 Przychody i koszty w rachunku zysków i strat – unikanie i weryfikacja błędów

Rachunek zysków i strat jest jednym z podstawowych elementów sprawozdania finansowego, a zarazem jednym z najczęściej analizowanych przez czytelników sprawozdań. Dlatego tak ważne jest wyeliminowanie błędów, zarówno tych o charakterze prezentacyjnym, jak i tych dotyczących naruszenia zasad rachunkowości. Poniżej przedstawiamy trzecią część z cyklu artykułów dotyczących najczęściej popełnianych błędów oraz ich weryfikacji – tym razem w rachunku zysków i strat.

Przy sporządzaniu rachunku zysków i strat mogą być popełniane błędy, które można podzielić na:

- błędy mające wpływ na wielkość wyniku finansowego,
- błędy prezentacyjne, które nie mają wpływu na wielkość wyniku finansowego.

Do błędów mających wpływ na wielkość wyniku finansowego możemy zaliczyć zdarzenia, które naruszają nadrzędne zasady rachunkowości.

Tabela. Błędy wpływające na wynik finansowy a zasady rachunkowości

Nadrzędne zasady rachunkowości	Wpływ stosowania zasad na wynik finansowy
Zasada współmierności przychodów i kosztów	Zasada ta mówi, że w danym okresie na wynik finansowy wpływają zrealizowane w tym okresie przychody i odpowiadające im koszty. Wynika z tego, że koszty, które nie są związane z przychodami uzyskanymi w danym roku, nie powinny być ujmowane w rachunku wyników.
Zasada memoriału	Zgodnie z tą zasadą w rachunku wyników należy ujmować wszystkie operacje gospodarcze dotyczące danego roku, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone, czy nie. Taka sytuacja występuje w przypadku zaksięgowania faktury sprzedaży w danym okresie, mimo że zapłata nastąpi dopiero w następnym okresie sprawozdawczym. Z niedotrzymaniem zasady memoriału wiąże się często popełniany przez jednostki błąd, polegający na nieuwzględnieniu w wyniku finansowym zamykanego okresu korekt sprzedaży dokonanych już po dniu bilansowym, a dotyczących transakcji dokonanych przed tym dniem.
Zasada ostrożności	Według tej zasady w wyniku finansowym należy ujmować, bez względu na wysokość: ■ wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne, ■ wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne, ■ wszystkie zmniejszenia wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również dokonywane w postaci odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ■ rezerwy na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń. Z zastosowania zasady ostrożności wynika m.in. ujmowanie odpisów aktualizujących należności, zapasy, które często trudno jest powiązać z konkretnymi przychodami, a tym samym z zasadą współmierności przychodów i kosztów.